

Sygn. akt VIII U 2160/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2021 r. w Gliwicach

sprawy W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 16 września 2019 r. **nr** (...) -4/20

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 sierpnia 2019 roku;
- zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 2160/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 września 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu W. W. prawa do górniczej emerytury ze względu na wiek na podstawie art.50a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2020r., poz.53), ponieważ na dzień 31 lipca 2019r. ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 25-letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, a jedynie 15 lat, 1 miesiąc i 27 dni oraz 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art.50c ust.1 ustawy, a wyłącznie 14 lat, 5 miesięcy i 17 dni. Organ rentowy wskazał, że przy ustalaniu uprawnień do emerytury górniczej nie uwzględnił do stażu pracy następujących okresów zatrudnienia:

- od 3 marca 1997r. do 30 kwietnia 1997r., od 2 maja 1997r. do 9 października 1998r.

i od 8 marca 1999r. do 17 lipca 1999r. w (...) Sp. z o.o., od 2 stycznia 2001r. do 28 lutego 2005r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. Sp. z o.o., od 20 maja 2005r. do 31 sierpnia 2008r. w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o., od 1 września 2008r. do 14 września 2009r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Sp. z o.o. – z uwagi na brak zaświadczenia stwierdzającego czy w zakresie prowadzonej działalności zawodowej przedsiębiorstwo wykonuje roboty górnicze określone w art.50c ust.1 pkt 2 ustawy emerytalnej, roboty budowlano-montażowe i inne roboty określone w art.50c ust.1 pkt 3 ww. ustawy, na rzecz jakich kopalń praca była wykonywana, a także wobec braku wykazu dniówek roboczych przepracowanych pod ziemią,

- od 21 września 2009r. do 17 kwietnia 2010r. w (...) S.A. oraz od 4 marca 2011r. do 27 czerwca 2011r. w (...) Sp. z o.o. z uwagi na brak w zaświadczeniu powołania się na właściwą podstawę prawną.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury górniczej, po uprzednim zaliczeniu do stażu pracy górniczej powyższych zakwestionowanych przez organ rentowy okresów zatrudnienia. Ubezpieczony złożył także wniosek o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w skarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. W. (ur. (...)) w dniu 19 sierpnia 2019r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej ze względu na wiek i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

I. Ubezpieczony był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w K. od 3 marca 1997r. do 30 kwietnia 1997r., od 2 maja 1997r. do 9 października 1998r., od 8 marca 1999r. do 17 lipca 1999r. na stanowisku górnika pod ziemią, od 2 maja 1997r. nadgórnika pod ziemią, od 7 sierpnia 1998r. sztygara zmianowego pod ziemią.

Ubezpieczony do odwołania załączył raporty miesięczne (...) z 1999r., w których wykazano ilość dniówek wykonywanych pod ziemią w odniesieniu do dni roboczych w miesiącu i tak w: 03/1999r. – 18 zjazdów/23 dni robocze, 04/1999r. – 21 zjazdów/ 21 dni robocze, 05/1999r. – 20 zjazdów/20 dni robocze, 06/1999r. – 20 zjazdów/ 21 dni robocze, 07/1999r. – 2 zjazdy.

II. Ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. od 2 stycznia 2001r. do 28 lutego 2005r. jako sztygar zmianowy górniczy pod ziemią i od 1 sierpnia 2002r. jako sztygar oddziałowy pod ziemią.

Ubezpieczony załączył raporty miesięczne (...), w których wykazano zjazdy pod ziemią w odniesieniu do dni roboczych w miesiącu i tak w: 03/2001r. – 22 zjazdy/ 22 dni robocze, 04/2001r. – 20 zjazdów/20 dni robocze, 05/2001r. – 20 zjazdów/ 21 dni robocze, 06/2001r. – 20 zjazdów/20 dni robocze, 07/2001r. – 21 zjazdów/22 dni robocze, 08/2001r.- 22 zjazdy/22 dni robocze, 09/2001r. – 20 zjazdów/ 20 dni robocze, 10/2001r. – 23 zjazdy/23 dni robocze, 11/2001r. – 16 zjazdów/21 dni robocze, 12/2001r. – 6 zjazdów/18 dni robocze, 01/2002r. – 19 zjazdów/22 dni robocze, 02/2002r. – 16 zjazdów/20 dni robocze, 03/2002r. – 15 zjazdów/21 dni robocze, 04/2002r. – 16 zjazdów/21 dni robocze, 05/2002r. – 18 zjazdów/20 dni robocze, 06/2002r. – 19 zjazdów/20 dni robocze, 07/2002r. – 13 zjazdów/23 dni robocze, 08/2002r. - 21 zjazdów/21 dni robocze, 09/2002r. – 21 zjazdów/21 dni robocze, 10/2002r. – 23 zjazdy/23 dni robocze, 11/2002r. – 20 zjazdów/19 dni robocze.

III. Ubezpieczony od 20 maja 2005r. do 31 sierpnia 2008r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. jako sztygar zmianowy górniczy pod ziemią, od 1 lipca 2007r. sztygar oddziałowy górniczy pod ziemią.

IV. Ubezpieczony w okresie od 1 września 2008r. do 14 września 2009r. był zatrudniony

w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Sp. z o.o. jako sztygar oddziałowy górniczy pod ziemią.

V. Ubezpieczony od 21 września 2009r. do 17 kwietnia 2010r. był zatrudniony w (...) Spółce Akcyjnej na stanowisku sztygara zmianowego górniczego pod ziemią.

Ubezpieczony do akt organu rentowego przedłożył zaświadczenie o zjazdach z 2 października 2014r. za powyższy okres zatrudnienia, z którego wynika, że ww. posiadał co najmniej połowę zjazdów pod ziemię w każdym miesiącu (poza marcem 2010r.).

VI. Ubezpieczony od 4 marca 2011r. do 27 czerwca 2011r. był zatrudniony w (...) B. Sp. z o.o. na stanowisku sztygara zmianowego pod ziemią.

Ubezpieczony do akt organu rentowego przedłożył wykaz zjazdów z 12 lipca 2019r. za powyższy okres, którego wynika, że ubezpieczony wykazał co najmniej połowę zjazdów pod ziemię w miesiącu (od 13 czerwca 2011r. do 27 czerwca 2011r. posiadał nieobecność nieusprawiedliwioną).

W piśmie z 10 października 2019r. Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w C. podało, że Przedsiębiorstwo prowadzi roboty górnicze określone w art.50c ust.1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczony przedłożył świadectwo wydane przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w B. z 23 czerwca 1998r. stwierdzające, że posiada kwalifikacje do zatrudnienia w charakterze osoby średniego dozoru ruchu specjalności górniczej-technicznej eksploatacja złóż w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny.

W (...) Sp. z o.o. w K. ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę na KWK (...), KWK (...), KWK (...), KWK (...), KWK (...). Ubezpieczony pracował jako górnik w transporcie, następnie nadgórnik pod ziemią i sztygar zmianowy pod ziemią. Na poszczególnych kopalniach ubezpieczony pracował tak długo jak były realizowane umowy. Nie było przerw pomiędzy pracą w poszczególnych kopalniach. Praca była wykonywana codziennie, czasami również w niedziele. Ubezpieczony w tym czasie codziennie zjeżdżał na dół i pracował tam przez całą obowiązującą dniówkę. Pracownicy firmy zajmowali się budowaniem chodników, gdy to był główny przedmiot działalności firmy. Kiedy pracownicy firmy dochodzili do ściany, to wówczas pracownicy kopalni zbroili przodek i wydobywali węgiel. Wtedy pracownicy przedsiębiorstwa przechodzili do pracy w inne miejsce.

Razem z ubezpieczonym pracował w tym czasie Z. H..

Odnośnie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. i powstałych na jego bazie Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o., Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Sp. z o.o. ubezpieczony pracował jako osoba dozoru - sztygar i stąd z racji zajmowanego stanowiska firmy nie sporządzały dla niego wykazu zjazdów pod ziemię. Rejestracja taka następowała na markowniach poszczególnych kopalń. Każdy pracownik otrzymywał na markowni dyskietkę, którą odbijał przy wejściu przez bramę na kopalnię, przed szybem przy zjeździe, przy szybie po wyjeździe i przy wyjściu z kopalni (...) w tym czasie faktycznie wykonywał pracę na KWK (...), KWK (...), KWK (...), KWK (...), w Zakładzie (...) w L., KWK (...). Ubezpieczony w tych zakładach pracował jako sztygar zmianowy i oddziałowy. Firmy te zajmowały się wykonywaniem prac górniczych. W praktyce głównie zajmowały się drążeniem wyrobisk chodnikowych i ich przebudową. Ubezpieczony jako sztygar zmianowy prowadził zmiany i nadzorował prace. Jako sztygar oddziałowy nadzorował prace całego oddziału. Pracował wyłącznie pod ziemią. Czasami ubezpieczony wyjeżdżał wcześniej z dołu, gdy w miejscu drążenia chodnika była podwyższona temperatura - zwykle wtedy praca była wykonywana pod ziemią przez sześć godzin dziennie, ze względu na wypadek, gdy wyjeżdżał z uszkodzonym, z uwagi na potrzebą dokonania uzgodnień

z kierownikiem robót kopalni albo uczestniczeniem w odprawach, które odbywały się około godziny 13.

Razem z ubezpieczonym pracowali w tych zakładach (...), A. M., R. W..

W toku postępowania (...) Oddział KWK (...) przesłał do sprawy wykaz zjazdów ubezpieczonego za okres jego pracy w KWK (...) od 6 maja 2002r. do 23 lutego 2010r. oraz za okres jego pracy w KWK (...) od 1 stycznia 2001r. do 30 czerwca 2001r. Wykaz zjazdów został także nadesłany przez (...) S.A. Zakład (...) w L. za okres od 29 listopada 2006r. do 13 czerwca 2007r., kiedy ubezpieczony pracował w firmie Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w P. wykonującej usługi na dole w ZG J. w L.. Z wykazów tych wynika, że ubezpieczony zasadniczo każdą dniówkę pracował pod ziemią. Nie udało się pozyskać wykazu zjazdów z pozostałych okresów pracy ubezpieczonego.

W piśmie procesowym z 20 stycznia 2020r. organ rentowy wskazał, że przy hipotetycznym zaliczeniu spornych okresów zatrudnienia (w tym uwzględnieniu okresów niezdolności do pracy) ubezpieczony na dzień 1 sierpnia 2019r. legitymowałby się okresem pracy górniczej i równorzędnej w wymiarze 25 lat, 3 miesięcy i 15 dni, w tym 24 lata, 7 miesięcy i 5 dni pracy górniczej, o której mowa w art.50c ust.1 ustawy emerytalnej.

Ubezpieczony wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, akta osobowych ubezpieczonego, świadków, zeznań świadków M. K., Z. H., R. W., A. M., zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozpraw z 5 sierpnia 2020r. czas 00:10:34 – 00:46:56, z 13 stycznia 2021r. czas 00:07:42 – 01:19:49).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków, którzy byli współpracownikami ubezpieczonego, oraz zeznaniom ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, logiczne, przekonujące, korespondujące ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego W. W. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania prawa do emerytury górniczej z art.50a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2020r., poz.53), a konkretnie czy istnieją podstawy do zaliczenia na prawo do tej emerytury spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Sp. z o.o. w K., Przedsiębiorstwie (...) S.A w B., Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o., Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Sp. z o.o., (...) S.A. oraz w (...) Sp. z o.o.

Zgodnie z art.50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. ukończył 55 lat życia;
2. ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art.50c ust.1;
3. nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.(ust.1).

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art.50c ust.1, wynosi 50 lat (ust. 2).

Praca górnicza i praca równorzędna z pracą górniczą została określona w art.50c ust.1 pkt 1-9 (praca górnicza) i ust.2 ustawy emerytalnej (praca równorzędna z pracą górniczą).

Za pracę górniczą uważa się między innymi zatrudnienie:

- pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów (art.50c ust.1 pkt 2);

- pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego (art.50c ust.1 pkt 5).

Przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, do pracy górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy (art.50b ustawy emerytalnej).

Zatem zaliczeniu do pracy górniczej będzie podlegała praca, która będzie wykonywana pod ziemią co najmniej przez połowę dniówek roboczych w miesiącu, obliczanych w stosunku do czasu pracy obowiązującego w myśl zasad Kodeksu pracy w danym zawodzie (por. wyroki Sądu Najwyższego z 8 maja 1989r. II URN 34/89, z 3 marca 2011r. II UK 297/10 Lex nr 817534, z 8 maja 2012r. I UK 401/11 Lex nr 1214547, z 15 marca 2018r. II UK 120/17 Lex 2549599).

Jeśli chodzi o prace wymienioną w art. 50c ust.1 pkt 5 ustawy emerytalnej to istotnym jest jeszcze czy stanowisko zajmowane przez ubezpieczonego mieści się w kategorii dozoru i kierownictwa ruchu.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy w pierwszej kolejności stwierdzić należy, że zakłady pracy, w których ubezpieczony pracował w okresach spornych niewątpliwie należy zakwalifikować do przedsiębiorstw określonych w art.50c ust.1 pkt 2 ustawy emerytalnej – przedsiębiorstwa budowy kopalń i zajmujące się wykonywaniem robót górniczych.

Ubezpieczony pracował początkowo przez krótki okres czasu na stanowisku górnika pod ziemią a następnie na stanowiskach dozoru: nadgórnika, sztygara zmianowego pod ziemią i sztygara oddziałowego pod ziemią, które to stanowiska zostały wymienione w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i w kopalniach węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą - wykaz D pkt 1, wykaz C pkt 1 i 2.

Zatem pozostało do ustalenia czy ubezpieczony w spornych okresach wykonywał pracę pod ziemią przez co najmniej połowę dniówek roboczych w miesiącu.

W tym miejscu Sąd zwraca uwagę, że organ rentowy w toku postępowania, wobec załączonych nowych dokumentów uznał, że zaliczeniu do pracy górniczej będą dodatkowo podlegały okresy zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Spółce Akcyjnej oraz w (...) Sp. z o.o. na podstawie znajdujących się w aktach organu rentowego wykazów zjazdów, to jest okresy od 1 października 2009r. do 28 lutego 2010r. oraz od 4 marca 2011r. do 12 czerwca 2011r. (od 13 czerwca 2011r. do 27 czerwca 2011r. nieobecność nieusprawiedliwiona) - pismo procesowe organu rentowego z 20 stycznia 2020r. i z 20 kwietnia 2020r. Zaliczenie tych okresów powoduje, że ubezpieczony na dzień 1 sierpnia 2019r. legitymuje się stażem pracy górniczej i równorzędnej w wymiarze 15 lat, 9 miesięcy i 14 dni, w tym 15 lat, 1 miesiąc i 4 dni pracy górniczej, o której mowa w art.50c ust.1 ustawy emerytalnej.

Zdaniem Sądu do pracy w warunkach szczególnych podlegają zaliczeniu także pozostałe sporne okresy zatrudnienia, gdy niewątpliwie ubezpieczony wykonywał w tym czasie pracę pod ziemią nie tyle jedynie w wymaganej połowie wymiaru czasu pracy, a praktycznie codziennie. Przemawiają za tym wiarygodne zeznania świadków, byłych współpracowników ubezpieczonego, a także zeznania ubezpieczonego. Za takim przyjęciem przemawia charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego na zajmowanych przez niego stanowiskach górnika, nadgórnika, sztygara zmianowego pod ziemią i sztygara oddziałowego pod ziemią - ubezpieczony pracował pod ziemią przy drążeniu i przebudowie chodników, przy czym jako sztygar zmianowy prowadził zmiany i nadzorował pracę, a jako sztygar

oddziałowy nadzorował pracę całego oddziału. Za takim przyjęciem przemawiają nadesłane do akt sprawy wykazy zjazdów z niektórych okresów jego pracy na terenie KWK (...), KWK

(...) i ZG J. w L.. Co do pozostałych okresów względem których nie udało się w toku postępowania uzyskać wykazu zjazdów, to Sąd zwraca uwagę, że również w tych okresach ubezpieczony wykonywał – jak wykazało postępowanie - analogiczną pracę. Odnosząc się do zarzutu organu rentowego w kwestii uwidoczonych w wykazie zjazdów pod ziemię z KWK (...) różnic w zakresie godzin wyjazdu na powierzchnię, które różnią się od siebie co sugeruje, zdaniem organu, że ubezpieczony mógł wykonywać także pracę na powierzchni, to w sposób przekonujący wyjaśnił to ubezpieczony oraz świadek R. W., że z uwagi na podwyższoną temperaturę w miejscu drążenia chodnika zwykle praca była wykonywana przez krótszy okres czasu, to jest przez 6 godzin dziennie, a także wcześniejsze wyjazdy na powierzchnię spowodowane były zdarzeniami wypadkowymi, koniecznością odbycia odprawy, czy też koniecznością dokonania uzgodnień z kierownictwem. Wreszcie, Sąd miał na uwadze także przedłożone przez ubezpieczonego dokumenty (...) odnośnie okresów od marca do lipca 1999r. i od marca 2001r. do listopada 2002r., które zawierały informację o ilości zjazdów ubezpieczonego pod ziemię w poszczególnych miesiącach w odniesieniu do obowiązujących dni roboczych, a które również wskazują na to, że ubezpieczony wykonywał pracę pod ziemią praktycznie każdego dnia (a niewątpliwie przez wymaganą połowę dniówek roboczych w miesiącu).

Zaliczenie do stażu pracy górniczej powyższych spornych okresów zatrudnienia powoduje, że ubezpieczony legitymuje się 25 letnim okresem pracy górniczej i pracy równorzędnej, w tym, 15 letnim okresem pracy górniczej wymienionej w art.50c ustawy emerytalne (hipotetyczne wyliczenie stażu pracy górniczej w piśmie procesowym organu rentowego z 20 stycznia 2020r.). Zatem ubezpieczony spełnia wszystkie niezbędne warunki do przyznania prawa do emerytury górniczej ze względu na wiek, gdyż ukończył wiek 50 lat w dniu 12 czerwca 2019r. i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Zajmując takie stanowisko Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 sierpnia 2019r., to jest od miesiąca zgłoszenia wniosku o świadczenie, zgodnie z art.129 ust.1 ustawy emerytalnej.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz.1800).

(-) Sędzia Grażyna Łazowska